

да купуватъ и да продаватъ. Дълго време после това дубровчанитѣ си спомняли „за върната дружба на високо-прославения царъ Ивана Асена“²⁷.

Оживилъ се и църковниятъ животъ. Асенъ II далъ голѣми дарове на манастиритѣ: тѣй напр., Рилскиятъ²⁸ манастиръ и атонскитѣ манастири Лаврата и Протатонъ, а особено българскиятъ Зографски манастиръ²⁹, които оцѣлѣли отъ опустошението, извършено на светия полуостровъ отъ разбойнишкия латински епископъ Севастски.

Последователи на разни вѣроизповѣдания — православни, католици и богомили живѣли въ Асеновото царство. Папата въ едно свое писмо до маджарския кралъ се оплаква отъ Асеновата вѣротърпимостъ къмъ богомилитѣ; той дава приютъ и покровителство на еретицитѣ и затова царството му е препълнено съ тѣхъ³⁰. При Асена II дори и гърцитѣ признали независимостта на търновската църква.

Асенъ сключилъ съюзъ съ императора Ватацесъ за да разрушатъ латинската империя, на която се сърдилъ, откакъ не го избрали за настойникъ. Обаче, скоро следъ пристигането на Иванъ де Бриенъ въ Цариградъ той билъ твърде много заетъ съ война противъ маджаритѣ. Военнитѣ действия се развивали по трансилванската граница, въ Влашко, около Бѣлградъ и Браничево. Асеновиятъ братъ Александъръ разбилъ маджаритѣ и пленилъ графа и воеводата на трансилванскитѣ сикули Богомира, Собѣславовъ синъ. Маджаритѣ пъкъ отъ своя страна превзели опустошената *Северинска*³¹ областъ, т. е. Мала Влахия до Алута, кждето отъ вси страни се събирали колонисти; оттогава маджарскитѣ крале си присвоили титлата крале на България и на Кумания³².

Следъ свършването на тази война Асенъ съ Ватацесъ се обърналъ срещу цариградскитѣ латинци. Войната отпочналъ Ватацесъ, като превзелъ въ 1235 г. венецианския Галиполь. Асенъ и Ватацесъ съ женитѣ си се срещнали въ превзетия градъ, а после на азиатския брѣгъ на Хелеспонта, въ Лампсакъ, била отпразднувана свадбата на дванадесетгодишния Ватацесовъ синъ Теодора съ десетгодишната Асенова дъщеря Елена. Пакъ тамъ била призната и независимостта на Търновската църква отъ византийския патриархъ Германа, съ съгласието на патриарситѣ иерусалимски, антиохийски, александрийски и *Иоакимъ*, търновскиятъ архиепископъ, въ присѣйствието на мнозина грѣцки и български епископи и монаси, билъ тържествено въздигнатъ въ *патриархъ*³³.

Следъ тази среща българи и гърци се втурнали да опустошаватъ Тракия до Цариградъ; долна Марица била опредѣлена като граница за завоеванията на дветѣ страни. Още сжщата година съюзниците заобиколили дори и самия Цариградъ³⁴.

Между това Асенъ превзелъ пжтьомъ и Пловдивъ, въ който франкитѣ вѣроятно били заседнали здраво още следъ поражението на Борила; въ 1219 год. тамъ заседналъ единъ роднина на Ренье, нидерландецътъ Жераръ де Стремъ (Gérard de Stroem). Бриеннъ, съуправителъ на малолѣтния Балдуинъ II, разполагалъ въ Цариградъ само съ 160 рицари и оржженосци; той билъ принуденъ да разоржжи гърцитѣ и да разпредѣли оржжието само между наличнитѣ латинци. Генуезцитѣ и пизанцитѣ приготвили военнитѣ си кораби, Венеция изпратила 25 галери, а Готфридъ II Вилхардуенъ, морейскиятъ князь, дошълъ на помощъ съ флотилия и съ десантна войска. Съ храбростта си латинцитѣ успѣли да отблъснатъ обсаднитѣ войски, а на морето италиянитѣ унищожили грѣцкитѣ и българскитѣ кораби (1235). Асенъ, следъ безполезни настоявания отъ страна на папата да се откаже отъ съюза съ Ватацеса, билъ отлъченъ на 25 май 1236 г. въ Римъ³⁵.